

הבדל בין סוגי איסור דרבנן

א. **תלמוד בבלי מסכת עירובין דף לה., לה.: לו.**
נתגלגל [סעודת עירוב תחומין] חוץ לתחום, נפל עליו גל, או נשרף, תרומה ונטמאת; מבעוד יום - אינו עירוב, משחשיכה - הרי זה עירוב. אם ספק... רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: ספק עירוב כשר. ...
בטומאה קלה [=דרבנן], כגון שאכל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין, והבא ראשו ורובו במים שאובין, או שנפלו על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובין, וירד לטבול; ספק טבל ספק לא טבל, ואפילו טבל - ספק טבל בארבעים סאה ספק לא טבל בארבעים סאה, וכן שני מקוואות, באחת יש בה ארבעים סאה ואחת אין בה ארבעים סאה, וטבל באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן טבל - ספיקו טהור. רבי יוסי מטמא. ...
קשיא דרבי יוסי אדרבי יוסי! - אמר רב הונא בר חנינא: שאני טומאה, הואיל ויש לה עיקר מן התורה. - שבת נמי דאורייתא היא! - קסבר רבי יוסי: תחומין דרבנן.

ב. **טור יו"ד קכא**

כתב בעל העיטור אי לא מיסתפינא מרבוותא הוה אמינא דאף כלי חרס בקדירה דלאו בת יומא, כיון דאיסורה דרבנן מגעילה ג' פעמים ודיו. והביא ראיה מן הירושלמי [תרומות פ"א ה"ד].

ג. **תרומת הדשן סימן סד**

וא"ת דמחייב משום דמתקן פיתחא, הא מסקינן התם פ' חבית דבר תורה דכל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא לא שמה פיתחא הוא, אלא דחכמים גזרו בכל פתחים ונקבים גזירה משום לולין דתרנגולים דאינהו עשויים להכניס ולהוציא כדאיתא התם, ולהכי קא מכוין להוסיף אסור, אבל בשאין מתכוין נוכל לומר אפי' אי פסיק רישיה הוא שרי, דבאיסור דרבנן יש לחלק בין מתכוין גמור לפסיק רישיה, כדאיתא בתשובת מור"ם במרדכי פ' הזורק.

ד. **שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שטז:ד**

פורסין מחצלת ע"ג הכוורת [להגן עליו] ובלבד שלא יכוין לצוד, וגם הוא בענין שאינו מוכרח שיהיו נצודים, כי היכי דלא להוי פסיק רישיה.

ה. **שו"ת שואל ומשיב מהדורא תנינא ב:ה**

במלאכות שגזרו משום דדמי למלאכה דאורייתא והגזירה הוא דאם נתיר אותם נתיר מלאכה דאורייתא אם כן אין כוונתו למלאכה דאורייתא כלל ומהיכי תיתי ניחוש שיעשה מלאכה דאורייתא? ולכך מה לנו במה שהוא פסיק רישא? הא כל שאינו מתכוין ובעצמותו אינה מלאכה אם כן פשיטא דמותר.

ו. **קיצור שולחן ערוך צא:יז**

ומותר [לחולה שאין בו סכנה] לאכול ולשתות סמי רפואה, וכן לעשות איזה רפואה בין הוא בעצמו בין אחרים, ובלבד שלא יהא בדבר איזה איסור מלאכה אפילו איסור דרבנן, אבל כל שיש בו אפילו איסור דרבנן אסור לעשותו כי אם על ידי אינו יהודי, ואם אין אינו יהודי יש להתיר לעשות על ידי ישראל איסור דרבנן על ידי שינוי.

אפרוח שנולד ביו"ט

ז. **פני יהושע מסכת ביצה דף ו עמוד א**

פירש"י הואיל ומתיר וכו' להיות נשחט בלידתו מה שלא היה לפני לידתו, אף מוקצה התיר וכו' דמיגו דאיתקן להא עכ"ל מלתא דאקשאי בה כמה עידינן דמה נתינת טעם הוא זה אדרבה עיקר ענין מוקצה הוא כיון שלא היה ראוי מאתמול זה גורם האיסור ומה מגו הוא זה! ולולי לשון רש"י ז"ל היה נראה לי משום דבלא"ה קשה קושיית תוספות דלמה להו לשמואל ורבי יוחנן האי טעמא? תיפוק ליה דלית להו מוקצה [כר' שמעון]! אלא דבאמת נראה לי דלא קשיא מידי, דמצנין למימר דאע"ג דשמואל ור"י לית להו מוקצה, אפ"ה אסרי בנולד, ואין לך נולד גדול מזה... דלא מיקרי נולד אלא בדבר שמאתמול לא הוי עלה שם אוכל ועכשיו נולד שם אוכל, משא"כ כאן דאף לאחר שנולד לא הוי עליו שם אוכל כלל אלא לאחר שחיטה, ושחיטה היא דמתרת לאפרוח ולא לידה, וא"כ לא מיקרי נולד דמה שלא היה נותר קודם זה בשחיטה לא מיקרי נולד דאריה הוא דרביע עלה.

ח. **משנה ברורה סימן תקיג:לו**

ואף המתירין מוקצה ביום טוב מודים במוקצה כזה שעד שיצא האפרוח לאויר העולם לא היה ראוי לכלום דאף הכלבים לא היו אוכלין אותו כשהוא בקליפתו